

Schengenské acquis - stávající schengenské právo

V dnešním příspěvku naváží na předcházející článek, který představil pojem schengenské acquis a jeho vývoj a zaměřím se na současný stav schengenského práva, které lze zjednodušeně charakterizovat podle jeho základního cíle, kterým je zrušení hraničních kontrol na společných vnitřních hranicích smluvních států schengenských dohod a zároveň zajištění zvýšené ochrany hranic vnějších.

V dnešním příspěvku naváží na předcházející článek, který představil pojem schengenské acquis a jeho vývoj a zaměřím se na současný stav schengenského práva, které lze zjednodušeně charakterizovat podle jeho základního cíle, kterým je zrušení hraničních kontrol na společných vnitřních hranicích smluvních států schengenských dohod a zároveň zajištění zvýšené ochrany hranic vnějších.

Vnitřní hranice definuje schengenská prováděcí úmluva jako společné pozemní hranice smluvních stran, jakož i jejich letiště pro interní letecké linky a jejich námořní přístavy pro pravidelná přepravní spojení výhradně z a do přístavů nacházejících se na území smluvních stran, bez přerušování plavby v přístavech ležících mimo území smluvních stran. Vnějšími hranicemi jsou chápány hranice smluvních stran na pevnině i moři, jakož i jejich letiště a námořní přístavy, které nejsou vnitřními hranicemi.

V praxi vypadá aplikace schengenských dohod tak, že ve státech, které implementovaly opatření, mohou občané jakéhokoli státu, tedy i občané nečlenských zemí schengenského systému, překračovat společné hranice smluvních států na kterémkoli místě bez jakékoli kontroly osob. Jednotlivé státy mohou namátkově kontrolovat projíždějící osoby a v případě, že to vyžaduje veřejný zájem nebo bezpečnost státu, mohou být kontroly na vnitřních hranicích opět obnoveny (na omezenou dobu a o tomto kroku musí být informovány ostatní členské státy).

Druhým cílem schengenských dohod, který musel být aplikován současně s uvolňováním režimu na vnitřních hranicích je posílení ochrany vnějších hranic smluvních států schengenského systému. Opatření vedoucí k posílení ochrany vnějších hranic lze rozdělit do několika oblastí. Schengenská prováděcí úmluva stanoví, že vnější hranice mohou být překračovány jen na hraničních přechodech a v jejich provozní době, dále jsou stanoveny jednotné podmínky pro vstup občanů nečlenských států na schengenské území, kdy je rozlišováno mezi krátkodobým a dlouhodobým pobytem cizinců na území schengenského systému. Dalším opatřením zajišťujícím posílení ochrany vnějších hranic schengenského území je stanovení jednotného standardu provádění kontrol na vnějších hranicích, kdy tyto kontroly provádějí národní orgány pomocí národní legislativy s přihlédnutím k zájmům všem smluvních stran a preferenci vstupních kontrol před kontrolami výstupními. Poslední významným opatřením přijatým v Prováděcí úmluvě, je zabezpečení ochrany vnějších hranic hraničním státem. Hraniční kontroly tedy provádějí národní orgány podle národní legislativy s ohledem na ustanovení Schengenských dohod.

Tolik alespoň v hlavních bodech k schengenskému acquis, které v případě přistoupení České

republiky do Evropské unie a k schengenskému systému, budou významné pro změny na hranicích se sousedními státy, a to jednak se státy schengenského systému ale také se státy nečlenskými – zejména se Slovenskem. Přípravě České republiky k přistoupení do schengenského systému se bude více zabývat následující článek.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)